

Chi Tran

SỐ TÍCH NÉM ĐÁ TRÊN MẶT NGƯỜI

Có lẽ mỗi ngày chúng ta đều đọc thấy người này, người kia bắt ném đá. Họ c, ta cũng từng đọc những dòng status vui này: "Mình có làm gì đâu mà bắt ném đá?", hoặc "Xin đừng ném đá cuộc đời em!" Đó là những hình ảnh xảy ra trên không gian mạng. Vậy, đâu là số tích của hình ảnh này?

Trước mắt hình ảnh này hay một người gây ra lỗi lầm, chúng ta thường nhào vào ném đá. Đó là ném đá vì những lỗi bình luận, những lỗi nhận xét không may mắn. Thông thường, đó là những lỗi chi rã, lên án và xúc phạm người khác. Có người nói vui, những người ném đá là các "anh hùng bàn phím", ném đá giũa tay.

Trước hình ảnh này, luôn có những ý kiến trái chiều. Người phản đối cho rằng: "Khi bắt nói xấu người khác, tức là bắt bắt đầu một cuộc chiến. Một bên cố tình đả kích tranh, một bên cố gắng tàn phá." (Giáo Hoàng Phanxicô). Người ủng hộ tin rằng: "Số vẫn minh khi số lần đầu khi một người giận dữ "ném" một lời nói thay vì hòn đá." (Sigmund Freud). Chúng ta khoan bàn chuyện đúng sai. Ở đây chúng ta xem bắt đầu có cảm thấy gì về hình ảnh này?

Có lẽ cảm thấy này không phải thời Internet mới có. Thời trước Công Nguyên, người Do Thái đã sử dụng hình ảnh này. Họ tin rằng, đó là điều khoản được ghi trong sách luật, và được người ta áp dụng trong việc thi hành bản án hình. Nếu được Kinh Thánh Cựu Ước, chúng ta thấy có những tội phạm: giết người, bắt cóc, giao hợp với thú vật, đả kích tính luyến ái, ngoại tình... đều phải bắt hình. Tội nhân phải chịu những cơn mưa đá cho đến khi chết. Đó là luật của Đức Chúa mà người Do Thái luôn tuân thủ và truyền lại cho con cháu. Nhờ luật này mà kẻ phạm tội và trót tội được gìn giữ trong đức tin Do Thái. Tội thì đi qua Rôma cai trị dân Do Thái (66 TCN-135 SCN), nhưng Do Thái còn có một loại hình khác là: bắt đóng đinh vào thập giá.

Chính Đức Giêsu chịu bản án này.

Sang thời Đức Giêsu, dĩ nhiên luật ném đá không thay đổi trong đức tin Do Thái. Đức Giêsu xuất hiện như một Đức tin có uy quyền, và Ngài muốn kiến tạo toàn bộ luật. Trong số những đức tin đó, chính Đức Giêsu cũng vài lần suýt bắt người ta ném đá. Vì vậy, ngài lãnh đạo Do Thái hiểu luật Đức Giêsu trong thời luật đạo luật. Nghĩa là, họ đặt ra một truyền thống hợp và buộc Đức Giêsu phải phán quyết: tha hay phạt. Ví dụ, có lần họ đưa đến cho ngài một người ngoại tình (Ga 8, 2-11). Chiều theo luật, chúng ta phải ném đá hình đàn bà này. Nếu tha, Đức Giêsu lại luật Cựu Ước, nếu phạt, Đức Giêsu đi ngược với lòng thương xót và yêu thương.

Trong câu chuyện ngoại tình, chúng ta thấy rõ hình ảnh số tích ném đá. Người bắt tội cáo đang chờ đợi cơn mưa đá, người vô tội đứng trước sát khí chờ đợi ném đá. Họ tụ hào trước thi luật cha ông. Tuy nhiên, trong bối cảnh đó, Đức Giêsu chờ vị trí trên đất (vị trí gì?). Sau cùng, vì họ hiểu hiểu quá nên Đức Giêsu trả lời: "Ai vô tội thì ném đá người này đi." Họ vớt đá xuống đất mà đi, kẻ nào đi trước, người nào theo sau. Lúc này chỉ còn Đức Giêsu và người phạm tội. Đức Giêsu nói: "Này chớ, họ đâu chờ gì? Không ai lên án chớ sao?" Người đàn bà đáp: "Thưa ông, không có ai cả." Đức Giêsu nói: "Tôi cũng vậy, tôi không lên án chớ đâu! Thôi chớ chờ đi, và

tôi nay đang phạm tội gì ạ!"Nhưng vậy, chúng ta thấy Đức Giêsu không thích ném đá người ta! Ném đá hoàn toàn có thể trong thời xưa, kể cả thời Đức Giêsu 2000 năm trước. Sự tòng lộng, tức là con người vốn luôn thích dùng lời nói mà chế trích, lăng mạ, mạ ng nhiếc và khiêu khích đối phương. Thay vì nói lời xây dựng, để cho chân thành, họ ném đá không thương tiếc. Bị thế mà chỉ tranh, hèn thù và chia rẽ vốn càng lan tràn.

Khi không gian mạng lên ngôi, chúng ta thấy hiện tượng ném đá bùng nổ hơn. Thời đó chế bài mạt ai đó. Thời đó ngôn ngữ viết, chia sẻ một bài lăng nhâm và trù dập người khác. Đúng sai, họ họ phân giới! Tuy nhiên, họ là mạng người phải có trách nhiệm trước mặt người mình "ném" lên Internet. Bạn nghĩ sao, khi "ném đá" là thời hiện mình đang trong nhóm "GATO – ghen ăn tức ở" và "NATO – No action, talk only"? Đó là những "họ thích ném đá". Nhà tâm lý cho rằng: "Họ là những con người có ảo tưởng, năng nổ. Đều họ trước sự im lặng và sự cá biệt của người khác. Và hành động thời hiện là ném đá một cách nhiệt tình". Người ta thì chúng họ ở đâu thuộc một trong hai nhóm này, đúng không bạn?

Là người Công giáo, chúng ta đọc Giáo Hội hiện tượng đó thì những điều tốt đẹp trên Internet. "Tốt cả mọi người sẽ dùng các phương tiện truyền thông và quy định do Chúa Cha ban cho mình ... [phải] tránh những gì nên tránh hay làm đẹp cho họ bởi vì họ và phần thiêng liêng, họ có thể vì những xấu mà làm cho người khác phải nguy hiểm, họ cần tránh những việc truyền thông tốt mà cần vũ khí truyền thông xấu. Điều này chúng ta thấy rõ khi người ta báo trước cho những người khai thác những phương tiện này chỉ vì lý do lợi ích nhu cầu." (Docat, s. 43).

Như thế, sự tích ném đá xưa nay vẫn có. Báo mạng là nó đang trở thành nên một phong trào trên mạng hiện nay. Tùy chúng ta hành xử: không hay phải đi. Nhưng bạn đừng quên: nếu bạn dùng để ném đá thì chúng ta cũng đi xa đức. Họ nói, ném đá khi họ chúng ta báo tay và một sự. Thay vì đi tìm đá để ném, sự thật họ, nếu người ta làm những việc họ ích giúp cho đi, giúp cho người!

Giuse Phạm Đình Ngọc